

der vare gaaede forud, maatte kunne sige sig selv, at de private Anlæg omtrent i alle Maader vilde blive saa uhelbbringende som vel muligt. Det ærede Medlem for Svendborg Amts 5te Valgkreds udtalte forøvrigt igaar, at han endnu ikke havde tilstrækkelig Erfaring for, hvorvidt de private Anlæg vare heldige eller uheldige. Saa Hønsende kan jeg ikke være enig med det ærede Medlem: jeg tror, at vi allerede have Erfaring nok for, at Anlæg fra privat Side ere meget uheldige. Jeg behøver jo blot at henvide til nærværende Lov og sammenligne den med de Love, der ere vedtagne angaaende private Anlæg. Uretferdigheden vil derved fremtræde i et meget stærkt Lys. Der er saaledes bygget $21\frac{1}{2}$ Mil Jernbane for et Tilskud fra Statskassens Side af omtrent 2 Millioner Kr., men nu ville 12—13 Mil Bane koste omtrent 6 Millioner Kr., med Driftsmateriel og Expropriation af de paagjældende Egne, selv om man regner det Tilskud med af 80,000 Kr., eller 100,000 Kr., eller hvad det bliver, der skal gives fra de paagjældende Egne. Selv om man altsaa tager dette Tilskud med i Betragtning, vil 12—13 Mil Bane her komme til at koste 6 Millioner Kr. for Statskassen, hvorimod $21\frac{1}{2}$ Mil Bane kun har kostet ca. 2 Millioner Kr. At dette er et uretferdigt Forhold, tror jeg fremlyser af sig selv, thi Ingen vil dog kunne benægte, at Svendborg — Odense Bane, at Grenaa — Randers Banen og Herning — Silkeborg Banen ere ligesaa vigtige som Gaffelbanen eller Sidebanerne til de to smaa fynske Byer Årsens og Faaborg. Hvorvel jeg ikke skal misunde de gode Fynboere — det er langtfra, jeg ønsker dem alt Held til deres Foretagende, — at de faae disse Anlæg, saa vil jeg dog sige, at ved et Blik paa Kortet, og selv om man erkjender disse Egnes fortrinlige Godhed, ser det unægtelig noget underligt ud, naar man sammenligner disse Egne, der her skulle have Baner, med de store jydskke Egne, hvor der endnu ikke er Baneanlæg. Altsaa dette tror jeg, at vi Alle kunne være enige om, og jeg haaber, at selv det ærede Medlem for Årsens (S. Pedersen) vil indrømme, at de Anlæg, der i tidligere Tider ere foretagne for privat Regning — jeg sigter til Lo:en af 1873 — under ingen Omstændigheder staa tilbage, men tværtimod foran de Anlæg, som nu foreslaas, saa at derved Uretferdigheden fremkommer i en meget stærk Grad. Jeg skal minde om de overmaade gunstige Udtalelser, som fremkom for en Forlængelse af Silkeborg-Herning-Banen. Udvalget udtalte sig endog saa gunstigt, at det tydelig nok skinner frem gennem Betænkningen, at havde Ministeriet ikke staaet i Veien, havde man egentlig helst villet have, at Silkeborg-Herning Banen skulde være en Forlængelse af Standerborg-Silkeborg Banen. Man erkjendte dens Vigtighed for hele Midtjylland, og man erkjendte, at for den gennemgaaende Trafik var den lige saa vigtig en

Bane, som baade Tverbanen i Nord og Tverbanen i Syd. Man fremhævede derfor i Udvalget, at særlig for disse Egnes Vedkommende burde der tages Hensyn til, at de ikke bleve for haardt behyrdede, og at man burde inddelkomme dem med Hensyn til Anlægget. Men hvorledes har Forholdet nu viist sig at være? Saa det har viist sig at ville blive det, at 4 smaa Kommuner, som ingenlunde ere rige, men tværtimod maa siges at høre til de mindre formuende, komme til at give 50,000 Kr. i Tilskud eller saa omtrent. Dette kunde man nu finde sig i, thi man kan jo sige som saa, at det ere de engang gaaede ind paa; men ganske vist have de kun gjort det, fordi Regjeringen saa stærkt fremdrog, at man nu kun vilde bygge Baner, saaledes at de paagjældende Egne selv gave Hovedbidraget med Tilskud fra Statskassens Side. Men dette er ikke det Æneste, det Næste og Børste er det, at jeg ikke ser rettere, end at de paagjældende Kommuner og Egne ikke alene ville komme til at bidrage i en Grad som neppe nogen anden Egn, men at de tillige komme til at hjøre med en forhøjet Løst. De ærede Herrer, som have været her i tidligere Samlinger, ville erindre, at jeg paa Grund af de Forhandlinger, der vare gaaede forud, mellem Ministeriet og den paagjældende Koncessionshaver, Kammeraad Møller, gjorde opmærksom paa, at Egnene paa ingen Maade vare tjente med at komme til at hjøre med forhøjede Løst, idet jeg ikke saae ligere end, at det vilde blive 18 p. eller nu 37 Dre pr. Mil for 3die Klasse's Befordring, i Modsetning til at det ellers kun er 25 Dre. Den daværende Indenrigsminister, Lobiesen, svarede mig, at jeg var vildledet, at jeg tog feil i min Opfattelse, det ville de ærede Medlemmer kunne huske, idet, naar der var Tale om 18 p. pr. Mil, var det en Gjennemsnitstagt for alle 3 Klasser, altsaa ikke mere end paa de øvrige Baner. Men jeg gad dog høre af den nuværende Indenrigsminister, om ikke den Driftskontrakt, der er i Færd med at blive fastsat, netop kommer til at gaa ud paa, at de paagjældende Egne ville komme til at hjøre med forhøjede Løst. Jeg tror, at det er saa, og jeg veed i alt Fald, at det er Koncessionshaverens bestemte Opfattelse, at han har Ret til at fastsætte saadanne Løst, ligesom jeg ikke skjønner rettere af de Forhandlinger, der ere gaaede forud, end at han maa have en saadan Ret, og at altsaa den foregaaende Indenrigsminister i dette Stykke har taget feil. Jeg tænker, de ærede Herrer ville indrømme, at det er vel meget, at man baade skal give et stort Tilskud, større end nogen anden Egn, og tillige betale en halv Gang mere for at faae en Befordring. Det er i Modsetning til de gyldne Løst, som dengang fremkom baade i Udvalget og ogsaa tildels fra den ærede Minister, at jeg nu fremhæver, hvad Birkeligheden viser i saa Henseende; den viser mig Uretferdigheden af det private System, vi have været inde paa. Det